

BEVEZETŐ

Rövid időre az Eszter sorozat megszakad és az advent 0. alkalmaként ma a készenléti állapotával fogunk foglalkozni. Ennek fényében olvasom fel Máté evangéliumából a 25:1-13 k-k-t.

TEXTUS

A tíz szűz példázatát a tanítványoknak mondja Jézus 2 nappal Húsvét előtt, amikor már tudja, hogy őt keresztre feszítik és nem lesz a követőivel többé. A zsidó hagyományban a lakodalmak akár egy hétig is eltarthattak és szokás volt, hogy a vőlegény érkezik a mennyasszonyos házba, ahol a lakodalmat tartották. A mennyasszony baráti köréből pedig hajadon lányok várták az újdonsült férjet, a lámpásukkal is jelezve a célt, mint ahogy a világitótorony fénye is jelez a hajóknak a sötétben.

Jézus a nagyhét utolsó napjain nemcsak ezt a példázatot, de másikat is mond a végidőkről. Fontosnak tartja ezt a témát és ezt támasztja az alá, hogy mai történetünk előtt beszél az emberfia, azaz saját maga újra eljövételéről. És több történetben különböző módokon arra hívja fel a figyelmet, hogy legyünk erre készen! Példázza ezt a gonosz szolga történetével, aki nem számított az úrára és verte a társait, illetve részegeskedett és mikor az ura megjött, nem volt kész az érkezésére. Vagy példázza ezt rögtön a mait követő példázattal, ami pedig a talentumokról szól, és arról beszél, hogy számon leszünk kérve, hogy ki miként gazdálkodott a rá bízottakkal. Jézus összesen 6 példázattal emlékeztet és figyelmeztet, hogy legyünk készen, mert el fog jönni újra!

Legyetek tehát készen! De mit jelent késznek lenni? Erre a kérdésre keressük ma a választ az igénk alapján és kutassuk a következő kérdéseket:

- Mit jelent késznek lenni?
- Milyen felelősséggel jár ez?
- Miben legyünk készen?
- És hogyan legyünk készen?

1. Mit jelent készen lenni?

Olyan sok mindenben készen kell állnunk. Például határidőre munkákkal, beadandókkal a szorgalmi időszak végére, a vendégek érkezésére egy finom ebéddel vasárnap délben és készen kell lenni a házi feladattal is, illetve az otthoni hétközi teendőkkal a ház körül.

De mit jelent itt, ebben a történetben készen lenni?

A példázat ezzel a mondattal zárul le: Vigyázzatok, mert sem az órát, sem a napot nem tudjátok. Ebben a részben ez a szó, hogy vigyázzatok a következőt jelenti itt ma a számunkra, akik keressük a készenléti értelmét a saját életünkre nézve: (grégoréó) ébren lenni, éberon vigyázni, lelki értelemben véve céltudatosan őrködni. Egy állandó készenléti valaminek vagy valakinek az eljövételére. Talán azzal lehet a leginkább párhuzamba hozni, ahogyan egy kismama a 9. hónapban már minden pillanatban kész arra, hogy a szülés beindulhat és indulni kell a kórházba. Ennek a felkészültségét, éberségét jelenti ez a szó.

Ezen túlmenően a készenléti pedig ebben a történetben is, itt ez a szó egy figyelő, vigyázó állapotot jelöl, valami ellen is, valaminek a megőrzése érdekében. Valahogyan úgy, ahogy Nehémiás idejében, amikor Jeruzsálem falát építették újra, de tartottak attól, hogy az ellenség támadni fog, ezért bár építették és folyamatosan a rekonstrukción törekedtek, de közben egyik kezükben a fegyver volt, készen állva az állandó támadásra. A készenléti éberséget is jelenti.

De a készenléti mindig van egy tárgya. Valamire készen lenni. Az életünkben biztosan sok ilyen tudunk azonosítani. Készen lenni határidőre egy adóbevallással, készen lenni az indulás időpontjára a templomba (vagy nem), készen lenni egy nyaralásra elindulásra, készen lenni valakinek az ünneplésére, elbúcsúztatására. Mindig van egy tárgya!

Ebben a történetben és körülötte Máté evangéliumában egyértelmű, hogy Jézus eljövételére, az ő velem való személyes találkozásra szükséges felkészülnünk. Erre buzdít ez a mai ige. Legyetek készen, mert el fog jönni. A készenléti tehát a Jézussal való találkozásra vonatkozik, ahogy itt a tíz szűznek a vőlegénnyel való találkozásra vonatkozott.

De ez nekünk ma miért fontos? Olyan távoli és megfoghatatlan és nem tudunk vele mit kezdeni. Arra tudunk és arra szoktunk készen állni, ami megfogható, ami elérhető távolságban van. Arra szeretünk várni, amiből valami hasznunk, van, mert az érdekünket szolgálja.

Ezért is figyelmeztet itt Jézus, mielőtt elmenne. A tanítványainak mondja ezt a példázatot, pedig a tanítványok még azt sem tudják, azt sem fogják fel, hogy Jézus meg fog halni. Nekik ez a példázat teljesen érthetetlen, hogy ezt most miért mondja Jézus? Ez hogy jön ide? De Jézus előre készít, előre tanít. Akkor szól már előre, amikor tudja, hogy ez egy lényeges esemény az életünkben, még ha mi mással is foglalkozunk éppen aktuálisan. Tehát emlékeztet, előre szól, felhívja a figyelmet. Ezért mondja ezt a példázatot, mert tudja, hogy nem szoktunk ezzel foglalkozni, viszont ez a téma meghatározó, lényeges volt a tanítványoknak is akkor.

Jézus tehát a felkészítés részeként mondja ezt, de rögtön kiderül a szavaiból, hogy ehhez nem társul időpont. A történetben az összes szolga elalszik, tehát elmulasztja az ébrenléteket. De Jézus ezt nem rója fel nekik a példázat elmondásakor. Mert a lényeg a készenlétben, hogy majd amikor eljön az óra, amit nem tudnak sem a szüzek, sem mi akkor készen legyünk. Nem a pontos időpontra való felkészülésre hív tehát itt Jézus, hanem egy ismeretlen alkalomra való felkészülésre.

A készenlét alapja, hogy én is tettem érte valamit, nem pedig csak az eljövőtől várom, hogy majd ő megoldja az adott helyzetet. Készen lenni azt a küzdelemet jelenti személyesen a hitünkben, ami idő rászánást, akaratot kíván tőlünk. Készen lenni lélekben, hogy őt ismerem, vele foglalkoztam, ő rajta gondolkodtam, próbáltam, készültem a vele való találkozásra. Volt bennem egy küzdelem, egy akarás a megismerésére.

Viszont a készenlét, ne értsük, félre nem azt jelenti, hogy egész nap ülök, otthona fotelembe nézem magammal szemben az ajtót és várom, mikro nyílik ki és semmi mást nem is csinállok, csak ülök és figyelek. A készenlét egy alapvető tulajdonságunkká válhat, ha azt, aki eljön, akarjuk mi magunk is várni, ha a vele való találkozásra mi magunk is akarunk készülni.

A készenlét megértésében még fontos tisztáznunk az itt szereplő szavakat. A történetben az okos szűz nem értelmi jelző, hanem eredeti jelentése szerint: egy olyan embert jelöl, aki belátásra képes és, aki tapasztalatból tudja, hogy készen kell várni, mert másképpen nem lehetséges a várakozás. Mindezt pedig megtapasztalta személyesen is, innen ered a tudása. A balga ezzel ellentétben annak a jelzője a példázatban, ha valaki tartalmatlan, üresfejű erre nézve, bármilyen keményen is hangzik ez.

A készenlét tehát egy jellembeli tulajdonság, amivel készen állok az eljövételre, de ettől még megy tovább az élet. Ez a jellem NEM a minden percben várakozást előidéző állapotot jelzi ez, hanem a minden percet meghatározó hozzáállást. Erre mondta valaki nagyon logikusan a következő gondolatot. „De igazából lehet, hogy csak a jellemük különbözött és jóval lazábbak voltak a balgák, mert az ő személyiségük az kicsit szétszórtabb volt”. A személyiségünkről pedig nem tehetünk.

Viszont ez a mondat csak egy kifogásként vetődhet fel. Jézus itt nem részletezi, hogy ki miért nem volt kész. Lényegtelen az ok, lényegtelen az indoklás. Készen van, vagy nincs. Ebben ez a kulcsfontosságú és ez alól a jellemünk nem oldhat fel minket. Ezt tehát nem rakhatjuk be könnyű gáncsként az ige üzenete elé. Mert nem ez itt a lényeg.

2. Milyen felelősséget jelent, hogy készek legyünk?

A készenlét viszont felelősséggel jár. És olyan sokszor lehet hallani ezt a ki fogást, hogy „majd akkor foglalkozom ezzel a hitkérdéssel, ha majd megértem” / „még élem egy kicsit az életem és majd a végén lehet, rátérek erre is” / „Majd akkor foglalkozom ezzel, ha többet értek belőle”

Majd akkor foglalkozom ezzel a „Jézus eljön témával” ha kicsit kevesebb dolgom lesz és kilátok a teendőim közül. De most komolyan Áron miért olyan fontos ez? Sokkal időszerűbb a most következő ebéd készenléte, a vendégek fogadása, a határidős munka, a halálos beteg rokon. Nem? Miért kell még ez is ma vasárnap? Miért?

A készenlét azzal a felelősséggel jár, hogy ezt másra nem háríthatjuk át. Családtag, barát, egy teendő, egy határidő, egy általunk nagyon szeretett ember sem tud helyettünk készen lenni. Viszont Jézus vissza fog jönni és megvizsgálja, hogy készen állunk-e vagy sem a vele való személyes találkozásra. Tehát a készenlét igenis hat a jelenlegi életünkre, ráadásul fontos, mert nem tudjuk, és nem tudhatjuk, hogy mikro jön el.

A történet arra is felhívja a figyelmet, hogy ez mindenkinek egyéni felelőssége. A 10 szűzből is volt, aki balga volt és volt, aki okos. Nem számíthattak egymásra. Nem rosszindulatból nem, hanem mert akkor semelyiküknek sem lett volna elég olaja, ha azt szétosztják. Valaki a HCSnkból nagyon emberien azt mondta, hogy biztos nem szerették egymást a balgák meg az okosak, azért nem adtak. Ha a praktikumot nézzük, akkor

jogos ez a felvetés, mert akár 5 lámpással is lehet világítani, jelezni. De ez egy szimbolika és a szereplők is jelzik, hogy miért nem lehetséges ez. Mert azt szimbolizálja, hogy nekik van annyira fontos a vőlegény és a mennyasszony, tehát az egész esemény, hogy arra felkészülnek. És nem a világítás itt a lényeg, hanem, hogy felkészültek-e vagy sem. És jelzi ezt az is, hogy elmentek a kereskedőkhöz és nem próbálkoztak meg ott várni lámpa nélkül a vőlegényt, mert a szimbolika volt fontos, hogy ők is készen várnak.

A Jézussal való találkozás készenléte rámutat arra, hogy egyszer lejár az idő és azt nem tudjuk, hogy ez mikor lesz. Lehet kísérletezni, de ez hazardjáték! Olyan ez, mint az iskolában a feleltetés. Minden pillanatban feleltethetnek, erre állandóan késznek kell lennünk, de azt nem tudjuk, hogy mikor kerül ránk a sor. Csak itt kicsit nagyobb a tét, mint az egyes, vagy a pót ZH.

Ezek a szüzek olyan emberek voltak, az eszesek, akiknek az élete egyetlen nagy pillanatnak a jegyében telik. Annak a pillanatnak a jegyében, hogy jön a vőlegény. És találkoznak vele. Mert az, hogy a vőlegény jön az biztos, az, hogy mikor az már nem egy biztos pont. Mert minden eltöltött óra itt a földön, az annak a pillanatnak a jegyében áll, amikor majd egyedül fogunk megállni szemközt Jézussal. Ez a megélés ugyanis, ha így élünk nemcsak arra az utolsó pillanatra fog felkészíteni, hanem a mostani életünkre is hatással lesz, hogy miként éljünk, hogyan szemlélődjünk, viselkedjünk, keressük Istent.

A pillanatot nem tudjuk, készen lenni sem gondolom, hogy könnyű lenne minden pillanatban, főleg nem azokban a pillanatokban, amikor ennek se értelmét, se megfoghatóságát nem tapasztaljuk. Mert vannak ilyen időszakok. A készenlét egy olyan felfogás is egyben, ami a jövőre irányul, még ha a jelenben nem is értjük azt.

Isten részéről olyan az életem, mint egy pontosan megkomponált fuga, amelyiknél mindig megmarad a téma. Még akkor is, ha sokszor én ezt összefüggéstelen hangok zűrzavarának hallom a fuga marad és az a mű egésze válik a végén.

A készenlét tehát nem tökéletességet kíván tőlünk, de egy küzdelmet mindenképpen, hogy ami tőlünk megtehető, azt igenis tegyük meg, ahogyan az 5 okos szolgától megtehető volt, hogy pótolják a viharlámpásukba az olajt, mert tudták, hogy egy adag csak pár órára elég, de az egész estére nem.

3. Miben legyünk készen?

De mégis, ha értjük is, hogy mi akkor az készenlét, és ez miért fontos ma is, akkor tehát miben legyünk készen? Konkretizáljuk ezt egy kicsit!

A készenlét nem jelenti azt, hogy nem lehet elfáradni benne. Mert nem állandó jelenlétet jelent ez itt. Jézus nem rója fel egyik szüzlánynak sem a történetben, hogy elaludt. Van, amikor megfárad az ember és ez természetes. Jézus is volt, hogy elhívta a tanítványait, hogy most pihenjenek meg egy a tömegtől távoli helyen. A készenlét tehát nem azt jelenti, hogy most kilépve legyél minden rezdülésre, falevélmozgásra készen és mostantól görcsösen csak ezen a gondolon járjon az eszed. Ez a hitünk alapja, ami meghatározza a mindennapjainkat is, de ettől még teljesen természetes, hogy azon gondolkodik egy anya, hogy ebédre mit készítsen a családnak most vasárnap, vagy más azon, hogy a jövő héten milyen teendők vannak a munkahelyen. Gondolkodjon ezen, mert ezzel nincs semmi baj, az élet része, de legyetek készen közben. Ez nem kizáró tényező.

Talán egy mondás fejezi ki ezt teológiailag is helyesen. „Úgy dolgozzál, mintha örökké élnél, és úgy élj, mintha holnap meghalnál” Mert sok dolog van tényleg ebben az életben, amit tenni kell, ami munkálkodást kíván tőlünk, de nem kell, hogy a készenlét és a mindennapjaink tevékenysége ellentétben álljon egymással. Pont, hogy egymásra hatnak és a készenlétem meghatározza a szemléletemet is. Ahogy az 5 okos szűz le tudott nyugodtan feködni, aludni, nem volt hiba vagy baj a részükről, hogy aludtak. De azért tudták ezt tenni, mert előtte elkészítették a lámpásukat és így az álmuk is nyugodtan telhetett. Tehát nem örködniük kellett, de meghatározta őket a készenlétük.

Tehát ellentétben itt a sokat feltételezett előítélettel, Jézus nem a hitünk hőfokát nézi, hogy mennyire várakozunk és ezt milyen buzgón tesszük. A készenlét tehát egy olyan nyugalom, ami abból fakadhat, hogy igenis én keresem az Urat, szeretnék hozzá közeledni, kutatom őt, érzelemmel és értelemmel. Akarok vele lenni, elhiszem, hogy mire képes, elhiszem, hogy Istenként csodákra képes, teremtő és életet adó Úr. Kész vagyok az istenkapcsolatomban arra, amit megérthetek itt belőle és kész vagyok arra, hogy amikor vele szembenállók, akkor majd azt mondhassam, hogy igen Uram én kerestelek, én kutattalak, én akartam veled lenni. Engem érdekelt a te érkezésed! Ez egy olyan vágy, aminek a mentén elindulok egy Istenkeresésre, és ami azt a

nyugalmat kelti bennem, hogy én igenis küzdök ezen a téren és jutok, ameddig jutok, de teszem, nem külső kényszerből, hanem mert magam számára ez fontos!

Illetve hadd szóljak itt azokhoz is, akik most nagyon nehéz helyzetben vannak, akik valamelyik hozzátartozójukat ápolják, egy közeli szeretettüket gyászolják vagy csak nagyon nehéz az a körülmény, amiben élniük kell.

Pascall mondatát hadd idézem, ami talán bátorítás lehet. A következőket mondta: „Olyan hajón jó utazni, amin habár a tengeren keresztül csapnak a hullámok, ide-oda dobál a vihar, de mégis biztosan tudom, hogy befut a kikötőbe.”

Ha tudom, hogy hogy végződik egy út, ha arra készen állok, akkor a közbülső szakaszokat is egészen más lélekkel és egészen más reménységgel élem át és teszem meg. Meghatározó lesz az adott pillanatra nézve is, az, ahogyan én hosszú vagy rövidtávon készen állok a Jézussal való találkozásra. Lehet, hogy most nehéz, de ilyenkor ez a készenlét talán pont abban segít, hogy van fény az alagút végén és az felszabadító lesz, ha arra készülünk.

És hadd tegyek ide egy fontos kiegészítést. Az éberség, a készenlét nemcsak Jézus várására való felkészültséget jelent. Ez az egyik oldal. De a másik oldal pedig az, hogy éber vagyok arra, hogy tudjam, hogy ebben támadás is lehet és kész vagyok arra, hogy az ördög ezt nem fogja hagyni. Neki nem célja, hogy Jézussal találkozzunk, nem célja, hogy készek legyünk. Ő el akarja mosni ezeknek az éleit, el akarja ezt puhítani és mosni, hogy mi a jelentősége a készenlétnek! És támadni fog az ellen, hogy készek legyünk. Kísértésekkel, elbizonytalanítással, hamis önvádakodással, mert azt szeretné, ha ez a Jézusba vetett bizalom gyengülne. Ne feledjük azt, hogy ez nem lesz könnyű, mert „Ellenségetek az ördög ordító oroszlánként keresi, kit nyeljen el. Józanok legyetek és virrasszatok.” 1 Péter 5:8

Legyünk ezekben a támadásokban is készen. ÉS talán ez az egyik legnehezebb, készen lenni a kísértések ellen. De erre mondta egy lelkész ismerősöm a következőket: Milyen jó lenne, ha nem utólag bánnánk meg minden bűnünket és sajnálnánk esténként, hanem reggel azzal kelünk fel, hogy előre kérjük Istent, hogy kérlek, segíts megállni azzal a kísértéssel szemben, amivel szemben olyan sokszor nem tudtam megállni. Segíts leküzdeni az akaraterő hiányát, és a bűneinket, amik visszahúznak a készenlétben.

4. Hogyan lehetünk készen?

Végül pedig azt vizsgáljuk, hogy hogyan legyünk készen!

Bárhogy is próbálkozunk, bárhogy is szeretnénk lesz olyan idő, amiben ez nehéz lesz, amiben fáradtak, vagy csak egyszerűen letörtek, magunkra hagyottak vagyunk. Ezeket nem a magyar pesszimizmus miatt mondom, hanem azért, hogy a realitás talaján maradjunk! Nem tudunk magunktól készen lenni! Nem lehetséges egyszerűen. Nem tudunk mindig ilyen gondolkodással készen állni.

Csak azt tudjuk felfedezni ebben is, hogy kegyelemre vagyunk szorulva. Arra mutat ez rá, hogy önmagunktól ebben el fogunk bukni. De ezt tudja az Atya is. Viszont Jézust, a fiát pontosan azért küldte, hogy bizonyítsa, hogy hatalma van minden felett, legyőzi a Sátánt is, és csakis általa, csakis miatta, Jézus miatt, aki felvállalta helyettünk ezeket az elbukásokat, fáradtságokat, kétségbeeséseket, ő az, aki által nekünk lehet reménységünk, aki által készülhetünk. Mert ő az, aki közbenjárt értünk! Ő érte van nekünk reménységünk! Ő az, akiben megújulás van, amikor megfáradunk a készenlétben, ő az, akihez lehet ezzel menni bármikor. Ő az, aki figyelmeztet, amikor ébredni kell, amikor meg kell újulni és ő az, aki késszé tesz, hogy felkészültek legyünk. Csak ő az, aki által eljuthatunk az Atyához, aki által megérthetünk, aki által megélhetünk. Csak ő az, aki készen tud tartani minket, akiben készen lehetünk. Mert csak ő tud készen lenni és maradni tökéletesen.

Ha magunktól nem is megy, csak Jézus által, de azért kaptunk eszközöket, amik által készen lehetünk csak úgy, mint az 5 okos szolga. Ha kutatjuk a Bibliát, akkor felfedezzük, hogy az éberség, a készenlét szó nagyon gyakran együtt szerepel a Bibliában az imádság szóval. (Mk 14:38 / Mt 26:41 / Ef 6:18). Az Efezus 6:18 például pont erre, az imádságra buzdít minket a készenlétben: „Minden időben imádkozzatok a Lélekben könyörögve és imákat mondva. Legyetek éberek és imádkozzatok kitartóan”. Az imádság tehát az egyik eszköze lehet ennek. ÉS most nem frázisként szeretném, hogy ez elhangozzon. Csak azt tudom mondani én is személyesen, hogy az imádsághoz is kell egy megerősödés. Ahhoz, hogy az elmélyüljön, idő kell, rendszeresség kell, odaszánás kell időben és értelemben. Nem egy olyan módszer, ami azonnal hat, hanem egy olyan kommunikációs csatorna, ami akkor működik, ha minőségi időt szánunk erre.

Ami pedig a hogyanra még bátorítás lehet, hogy se az okosak se a balgák nem voltak egyedül. A magunk felelőssége ez, de keressünk társakat, akik figyelmeztetnek, akik feddnek, buzdítanak.

BEFEJEZÉS

Legyünk készen, mert Jézus újra eljön. Nem kötelességből, hanem felelősségből és személyes indítatásból tesszük ezt. Hogy miért? Mert „Boldog ember az, aki hallgat rám, ajtóim előtt vigyázva minden nap, ajtófélfáimat őrizve. Mert, aki engem megtalál, az életet találja meg, és kegyelmet nyer az Úrtól.” (Péld 8:34-35)

Befejezésképpen pedig hadd olvassam fel annak az éneknek a negyedik versszakát, amit most énekelni is fogunk.

Tudom, hamar jó Mesterem, Az óra fut, a nap közel, Előtte állok csakhamar, Édes Jézus, jövel, jövel! Bár a világ gúnyol, nevet, :/: Honvágy tölti el lelkemet, És nemsokára hív az Úr: Jövel haza, én gyermekem! :/: Kitárt karjával vár az Úr: Pihenj, nyugodj a keblemen.
(421. ének 4. versszak)

Így legyen, legyetek készen! Ámen.

(Ablonczy Áron)